

Slovensko AI Grid 2040

Čo z toho budete mať vy

ZHRNUTIE BIELEJ KNIHY v1.0 • 5 MINÚT ČÍTANIA • OKTÓBER 2026 • aigrid2040.sk

O čo ide — na pol minúty

Slovensko má niečo, čo dnes chce celý svet a takmer nikto to nemá: veľa čistej, spoľahlivej elektriny z jadra. Po spustení štvrtého bloku Mochoviec budeme svetová špička. Svetové technologické firmy dnes zúfalo hľadajú krajiny, kde môžu postaviť výpočtové centrá pre umelú inteligenciu — a čakajú roky v radoch na pripojenie. Slovensko dnes časť elektriny vyváža — zatiaľ čo Európa zháňa stabilnú energiu pre AI. Tento plán hovorí: predajme ju doma, s vyššou pridanou hodnotou, a nechajme zisky, prácu a teplo na Slovensku.

Nechceme byť len montážna dielňa Európy. Máme na to, aby sme boli jej elektrárňou a mozgovňou.

Šesť konkrétnych vecí pre vás

1 • Práca aj pre ruky, nie len pre programátorov. Výstavba a prevádzka parkov potrebuje elektrikárov, mechatronikov, chladiarov, údržbárov a stavbárov — presne profesie, ktoré dnes živia automobilky. Ak príde útlm automotive, toto je záchranná sieť pre časť týchto ľudí. Celkovo 8 až 18 tisíc trvalých miest so mzdou zhruba o polovicu vyššou, než je priemer priemyslu.

2 • Teplo z počítačov ohreje vaše domovy. Výpočtové centrá produkujú obrovské množstvo tepla, ktoré sa dnes vo svete vypúšťa do vzduchu. V Štokholme ním kúria tisíce bytov, v dánskom Odense vykuruje teplo z jedného centra vyše 11-tisíc domácností. Naše parky budú mať povinnosť ponúknuť teplo obciam — lacnejšie kúrenie pre sídliská, školy a plavárne v okolí.

3 • Superpočítače pre naše školy a firmy. Časť výpočtového výkonu je vyhradená pre slovenské univerzity, vedcov, študentov a firmy — zadarmo alebo zvýhodnene. Šikovné deti nebudú musieť odísť do Londýna, aby sa dostali k špičkovej technike; slovenský startup nebude platiť clá za výpočty v cudzine.

4 • Obec, ktorá hostí park, má podiel na výnosoch. Nie jednorazový sponzorský šek, ale trvalý, zmluvne daný podiel pre región — na školy, cesty, služby. Kto nesie infraštruktúru, musí z nej aj viditeľne žiť.

5 • Váš účet za elektrinu to nezaplatí. Železné pravidlo programu: všetky náklady na siete a pripojenie platí investor, nie domácnosti. A každý ďalší park musí prísť s novým zdrojom energie — nikto nebude spotrebúvať prúd, ktorý dnes svieti u vás doma. Poctivo dodávame: nesľubujeme lacnejšiu elektrinu — jej cenu tvorí trh a štátna politika. Sľubujeme mechanizmus, ktorý zabráni tomu, aby ju parky zdvihli.

6 • Štát je akcionár, nie sponzor. Neplatíme celé z daní — drvivú väčšinu investujú súkromné firmy a EÚ fondy. Štát vloží pozemky, siete a menší podiel — a za to vlastní časť výnosov, ktoré tečú do rozpočtu. Nie je to dotácia pre cudzích; je to podiel v podniku na našom prúde. Čo z toho má štát konkrétne: DPH z výstavby, dane z príjmu a odvody z nových miest, podielové dane pre obce — a dividendy z vlastného podielu.

Prečo práve teraz — tri dôvody

Mochovce 4 práve nabehli. 6. augusta 2026 dosiahol štvrtý blok prvú kritickosť. Slovensko bude mať po jeho plnom nábehu jeden z najvyšších podielov jadra na výrobe elektriny na svete. Táto výhoda sa nedá kúpiť ani rýchlo napodobniť — ale dá sa premárniť.

Európa práve teraz rozdeľuje miliardy. EÚ vyhlásila súťaž o obrie výpočtové centrá s verejnou podporou do 10 miliárd eur. Uzávierka je 12. novembra 2026. Česi, Poliaci aj Rumuni už kandidujú. Ak zaspíme, budeme si o pár rokov kupovať výpočty od susedov — za ich ceny.

Automobilky nebudú živiť Slovensko večne. Autá tvoria dnes zhruba 13 % našej ekonomiky. Elektromobilita a čínska konkurencia tlačia — a rozumná krajina si stavia druhý pilier skôr, než sa prvý zakýve. Toto nie je náhrada automobiliek; je to poisťka pre ďalšiu generáciu.

Hranice tohto plánu — otvorene

Tento dokument je návrh na odbornú a verejnú diskusiu, nie sľub. Cenu elektriny negarantuje — tvorí ju trh a politika štátu; plán obsahuje mechanizmy, ktoré majú domácnosti chrániť. Prvý park je reálny do roku 2030 a plný rozbeh je práca na pätnásť rokov. Odhad pracovných miest (8 až 18 tisíc) vychádza z reálnych čísel podobných projektov v Dánsku, Írsku a Švédsku — nie z prieskumov verejnej mienky. A plán má verejne priznaných 19 otvorených otázok, ktoré musia zodpovedať energetici, právnici a ekonómovia skôr, než sa čokoľvek postaví. Každého odborníka, ktorý ho chce preveriť, pozývame: oponentúra je otvorená na info@aigrd2040.sk.

Na námietky, ktoré počujeme najčastejšie

„Zdražie mi elektrina.“ Nie kvôli parkom: investor platí 100 % vyvolaných nákladov na siete a každý ďalší park musí priniesť nový zdroj. Prvý pilotný park využije časť výroby, ktorú dnes vyvážame do zahraničia.

„Vypijú nám vodu.“ Podmienkou povolenia je moderný bezvodý chladiaci systém — naplní sa raz a voda v ňom krúži. Limity a verejný monitoring spotreby budú priamo v povolení.

„Pár ajťákov, žiadna práca pre ľudí.“ Samotné centrá zamestnajú stovky ľudí — to priznávame. Preto je jadrom plánu ekosystém okolo nich: výstavba, údržba, teplárne, školy, startupový fond a návrat firiem. Odtiaľ sú tisíce miest, nie zo serverovne.

„Radšej nemocnice a platy.“ Toto nie je výdavok namiesto nemocníc — drvivú väčšinu platia súkromní investori a štát má z programu príjem ako akcionár. Práve výnosy z takýchto podnikov sú to, z čoho sa nemocnice a platy dlhodobo platia.

„Aj Mochovce meškali roky.“ Preto plán nezačína megaprojektom, ale malým pilotom s jasnými stop-podmienkami: keď dáta povedia nie, nepokračuje sa. Škáluje sa podľa reality, nie podľa sľubov.

Jedna veta na záver

Slovensko môže elektrinu ďalej len vyvážať — alebo časť z nej premeniť na prácu, teplo a podiel pre vlastných ľudí. Tento plán je návod na to druhé.

Celá biela kniha (27 kapitol, vyše 50 zdrojov) a výzva na podpis: aigrd2040.sk